

зроблений вінець Христа, а білі ягоди гостролиста почервоніли від його крові. Натомість в українській культурі святкуючи Різдво більшість людей не вдаються до біблійних деталей, тому глядачі, зокрема діти – цільова аудиторія мультфільму, більш за все не володіють цими знаннями. На даному прикладі можна помітити ще один вид прагматичних трансформацій – концептуальні перетворення: *Merry Christmas // Христос народився*. Цей перекладацький прийом зумовлений культурними стереотипами народів, адже впродовж багатьох років було детерміновано соціумом фіксовані структури вітання на свята, тож в англійській мові маємо *Merry Christmas* – Щасливого Різдва, а в українській традиційно вітають Різдво фразою «*Христос народився*».

Проаналізувавши український переклад тексту анімаційної стрічки «*A Christmas Carol*» («Різдвяна пісня») можна помітити чимало випадків прагматичних трансформацій, виконаних з метою збереження стильового і змістового навантаження, адаптації інформації та реалій. На нашу думку, переклад, здійснений студією, не бездоганний, адже прослідковуються випадки втрати культурної та стилістичної рівноваги.

Список використаних джерел:

1. Leavis F. R. Dickens, the Novelist / F.R. Leavis, Q.D. Leavis – L.: Chatto and Windus, 1970. – 352 p.,
2. Yamamoto Tadao. Growth and system of the language of Dickens: An introduction to a Dickens lexicon. (3rd, revised, edition). – Hiroshima: Keisuishu Publishing Company, 2003. – P. 589. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.thefreelibrary.com/The+Lexicon+in+Dickens.-a0125953299>.
3. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение: курс лекцій / В. Н. Комиссаров. – М.:ЭТС, 1999. – 192 с.
4. Красных В. К. «Свой» среди «чужих»: миф или реальность? / В. Красных. – М.: Гнозис, 2003. – 375 с.,
5. Мельник А. Функції сучасної американської анімації як основа вибору перекладацьких стратегій [Текст] / А. Мельник // *Studia Linguistica*. – 2012. – № 6. – С. 1-4.

Науковий керівник: старший викладач І. І. Могілей

ПЕРЕДАЧА РИТМІКО-ІНТОНАЦІЙНОГО МАЛЮНКА ВІРША В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ «CORRESPONDANCES» Ш. БОДЛЕРА

Т. В. Котенко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Художній переклад – це переклад творів художньої літератури і художніх текстів. Цей переклад є інструментом культурного освоєння світу, розширення колективної пам'яті людства, чинником самої культури. У художньому перекладі важливе збереження форми, змісту, структури і естетичного впливу оригіналу тексту. Художній переклад – це творчість, тобто перекладач такого замовлення – це той же письменник, адже він практично заново створює твір для читача. Саме тому всі перекладачі вважають цей вид роботи одним з найскладніших [2, 407].

Переклад художніх творів, зокрема поетичних, вважають **актуальною** справою, адже на українську мову перекладена невелика частка класичних творів, не кажучи про сучасну літературу. Утім, цей процес не легкий, тому вимагає освіченості та професіоналізму, адже перед перекладачем стоїть чимало труднощів, які варто подолати задля якісного результату.

Метою нашої статті є аналіз ритміко-інтонаційного малюнка вірша Шарля Бодлера «*Correspondances*» («Відповідності») на прикладі його українського перекладу, здійсненого Дмитром Павличком у 2002 р.

Шарль Бодлер – французький поет, критик, есеїст та перекладач; основоположник естетики декадансу та символізму, класик французької та світової літератури. Оцінюючи творчість Ш. Бодлера, Письменник Барбе д'Орвіллі писав, що творчість Ш. Бодлера неначе таємна архітектура, план, розрахований мудрим і вольовим поетом. А його вірші – поетичне творіння найсуворішої єдності [1].

Поезія «Відповідності» («*Correspondances*») із збірки «Квіти зла» була написана у 1857 році і належить до найвідоміших віршів Бодлера. Основна тема – речі видимого світу є символами прихованої реальності. Вірш в оригіналі має жанр італійського сонету, тобто складається з 14 рядків: двох катренів та двох терцетів. При перекладі ця форма зберігається. Варто зазначити, що для цієї форми сонету притаманне використання жіночих рим (наголос в останньому слові в рядку знаходиться на передостанньому складі), втім Бодлер не може дотриматися цієї традиції через стійкі правила читання у французькій мові. Тому в оригінальних катренах ми спостерігаємо кільцеву схему римування: АББА БААБ, де А – чоловіча рима, а Б – жіноча. Перекладач Павличко повністю зберігає структуру кільцевого римування, але рими чергуються так само лише в першому катрені, а в другому схема повторюється з першою: АББА АББА.

Аналізуючи передачу ритміки поезії сонету, необхідно зазначити віршовий розмір оригінального та перекладного віршу. У Ш. Бодлера ми маємо чотиристопний анапест, а в перекладі Павличка – шестистопний ямб. Тож відбулася зміна ритміко-мелодійного малюнка вірша, ймовірно виконана для збереження ідеї та настрою поетичних рядків.

Художнє наповнення вірша в оригіналі перекладач зобразив досить вдало. Перший катрен розповідає нам про єдність людини та природи.

*La Nature est un temple où de vivants piliers
Laisseront parfois sortir de confuses paroles;
L'homme y passe à travers des forêts de symboles
Qui l'observent avec des regards familiers.*

*Природа - храм живий, де зронюють колони
Бентежні стогони і неясні слова.
Там символів ліси густі, немов трава,
Крізь них людина йде і в них людина тоне.*

Тут використовується метафора, яку перекладач повністю відтворює: ***La Nature est un temple // Природа - храм живий.***

*Comme de longs échos qui de loin se confondent
Dans une ténébreuse et profonde unité,
Vaste comme la nuit et comme la clarté,
Les parfums, les couleurs et les sons se répondent.*

*Всі барви й кольори, всі аромати й тони
Зливаються в могуть єдиного єства.
Їх зрівноважують співмірність і права,
Взаємного зв'язку невидимі закони.*

У другому катрені маємо певну плутанину, яку автор створює аби задати конфлікт сонету. Тут першому рядку в оригіналі відповідає останній, а останній – першому. Яскраво представлена проблема завдяки антитезі, яку, на жаль, втрачає перекладач:

Vaste comme la nuit et comme la clarté // Їх зрівноважують співмірність і права. Втім, автор-перекладач компенсує цю втрату метафорою *взаємного зв'язку невидимі закони*, тим самим зберігши настрій поетичних рядків.

У кінці сонету два терцети містять чимало епітетів та порівнянь, які перекладач вмilo залишає, використовуючи поетичну українську мову й не втрачаючи змісту рядків. Ідея розуміння людиною природи через речі, які її оточують, повністю відтворена в перекладі й вирішує основний конфлікт поезії.

Отже, у сонеті «Відповідності» Бодлер тлумачить предметні образи як видимі знаки ідей, почуттів, душевних станів людини, втілення думки про невидимий людському оку світ. Автор намагається якимось чином поєднати матеріальний та духовний світи і ця ідея влучно передана перекладачем Павличком. Звісно, при цьому відбувається зміна ритміко-мелодійного малюнка вірша, адже в поетичних перекладах неможливо обійтися без формально-змістових трансформацій, що зумовлює модифікацію концептуального плану тексту [3, с. 459]. Втім, загальний настрій поезії, на нашу думку, передано максимально вдало.

Список використаних джерел:

1. Риси символізму в поезіях Ш. Бодлера [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL :
2. <https://www.ukrlib.com.ua/essay/printout.php?id=11&bookid=5>;
3. Сдобников В. В. Теория перевода: [учебник для студентов лингвистических вузов и факультетов иностранных языков] / В. В. Сдобников, О. В. Петрова. – М.: АСТ: Восток – Запад, 2007. – 448 с.
4. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Мир сознания в языке. Монографічне видання / О. О. Селіванова. – Черкаси: Ю. Чабаненко, 2012. – 488 с.

Ілюстративний матеріал:

1. Baudelaire – Correspondances [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : <https://www.etudes-litteraires.com/ baudelaire-correspondances.php>;
2. Ш. Бодлер – Відповідності (переклад Д. Павличко) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : <http://maysterni.com/publication.php?id=2272>.

Науковий керівник: викладач О. С. Пінковська

КОНОТАТИВНИЙ АСПЕКТ ЛЕКСИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ ФІЛЬМУ «FRIENDS WITH BENEFITS»

Ю. О. Кужіль

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Переклад – це викликаний суспільною необхідністю процес і результат передачі інформації (змісту), виражених у письмовому або усному тексті однією мовою, за допомогою еквівалентного (адекватного) тексту іншою мовою [1, с.11]. Проблема встановлення еквівалентності текстів оригіналу та перекладу завжди залишається дискусійною та відкритою для розгляду, адже, здійснюючи переклад, перекладач свідомо чи несвідомо залучає до тексту власне розуміння оригіналу й устанавлює баланс співвідношення двох мов, культур [4, с.674]. Для досягнення еквівалентності оригіналу та перекладу, за відсутності прямих, повних відповідників, перекладачеві необхідно вмilo застосовувати трансформації-перетворення, які здійснюються при переході від оригінального тексту до перекладного [3, с.34].

Трансформації стосуються трьох аспектів перекладу, а саме фонетичного, граматичного та лексичного. У нашій роботі ми розглянули конотативний аспект лексичних трансформацій, і зосередили увагу на функціонально-стилістичних